

Kulturmiljöfrämjandets första workshop om samverkan i kulturmiljöfrågor den 4 december 2017 Minnesanteckningar

Med utgångspunkt bland annat från den aktuella Kulturarvspropositionen och Konsthögskolans publikation om framtidsfrågor samlades omkring 25 personer från Byggnadsvårdsföreningen, Hembygdsförbundet, Jordägarförbundet och Kulturmiljöfrämjandet till en workshop den 4 dec 2017 och diskuterade samverkan mellan organisationerna när det gäller kulturmiljöfrågor. Mötet arrangerades av Kulturmiljöfrämjandet i von der Lindeska huset på Västerlånggatan 68, som ägs av Murmestare Embetet i Stockholm.

Kulturarvspropositionen lämnar över mycket ansvar till myndigheter och kommuner och påpekar också att det är viktigt att organisationer samarbetar. Denna workshop kan ses som ett försök att hitta en modell med tydliga roller för samverkan. Företrädare för Kulturmiljöfrämjandet, Byggnadsvårdsföreningen och Hembygdsförbundet lyfte fram aktuella frågeställningar hos respektive organisation.

Från Kulturmiljöfrämjandet framförde Inger Lilliequist och Sören Häggroth med utgångspunkt från kulturarvspropositionen att det finns anledning att diskutera vilka brister som finns i systemet och om vi har samsyn om var problemen ligger. De anmärkte att den text regeringen tagit fram har en väldigt vid definition av begreppet kulturmiljö, att den är idéfattig när det gäller byggnadsminnen samt att olika intressen ställs mot varandra genom uttalandet att översiktsplanerna ska stärkas samtidigt som man ställer krav på mängder av nya bostäder. Kulturmiljöfrämjandets aktuella förslag är en gemensam workshop-serie kring frågorna *Av vem, vad och hur räddas kulturarvet?*

Från Byggnadsvårdsföreningen förklarade Stephan Fickler att man främst arbetar med materiella minnen, men ser berättelser som viktiga. I sitt inlägg lyfte han särskilt frågan hur man kan säkra att kulturmiljövärden tillgodoses vid överlåtelse av byggnadsminnen och hur man får detaljerade skyddsföreskrifter att följa med. Kristina Berglund framhöll att lagstiftningen är tydlig, men att den inte följs i verkligheten. I tillväxtområden förvanskas stadens egenvärden lite i taget. Hon påpekade att det saknas en långsiktig helhetssyn och att översiktsplaner och områdesplaner behöver utvecklas. Byggnadsvårdsföreningen föreslog att vi olika föreningar kan samverka med att kommentera remisser.

Från Hembygdsförbundet presenterade Jan Nordwall den lokalt präglade organisationen, där riksförbundet samlar och företräder 2000 lokala föreningar organiserade i 26 regionala förbund. Förbundet har nu utarbetat ett nationellt kulturmiljöprogram med sex målsättningar. Eftersom hembygdsgrändarna sällan får pengar från det statliga kulturmiljöanslaget har förbundet beslutat att börja samla in pengar till en Svensk Hembygdsfond.

Jordägarförbundet deltog i vår workshop och såg positivt på fortsatt samverkan i gemensamma frågor.

Karin Cox presenterade Konsthögskolans kursrapport Restaureringskonst, som diskuterar viktiga framtidsfrågor såsom Vad finns kvar av vårt kulturarv? Varför då? För vem? Vart är vi på väg? Vad får kulturarvet att leva vidare? Hur väljer vi vad som ska bevaras? Vad händer med belastat kulturarv? Hon sammanfattade med att det är viktigt att kombinera fysiska lämningar

med det immateriella för att förstå och få gehör för kulturmiljövärden och ansåg att vi i våra föreningar behöver vässa argumenten.

Anders Wikström reflekterade över vad som händer med det traditionella föreningslivet. Enligt hans uppfattning håller det personliga engagemanget på att ta nya former och lösningen för att öka delaktigheten ligger i nätverk och samarbeten.

Fortsatt samverkan i kulturmiljöfrågor

Deltagarnas kommentarer vid denna workshop inriktades på att vi olika föreningar bör samverka och förstärka varandra i gemensamma frågor.

Vi bör hjälpas åt att tala om för allmänheten vilka kulturmiljövärden som finns. Att tala om "kulturmiljön" ansågs för stort och sammansatt och för att bli riktigt tydligt förordade flera deltagare att vi ska lägga fokus på en fråga i taget. Samtidigt poängterades vikten av ett helhetsperspektiv på kulturarvets betydelse och att det är viktigt att föra fram att det har en social betydelse.

Vi bör arbeta med att säkra kulturmiljövärdena vid överlåtelse av byggnadsminnen. För att få till ett förslag angående tydliga skyddsbestämmelser krävs att en grupp arbetar med detta en längre tid.

Vi bör också arbeta med hur planeringsprocessen ska se ut. Kulturmiljövärden betraktas som besvärliga att hantera och det framfördes förslag om att beskriva kulturmiljövärden tidigt i olika processer, så att de är väl kända innan planeringen gått för långt.

Kulturmiljöfrämjandets fortsatta verksamhet

Deltagarnas kommentarer på Kulturmiljöfrämjandets fortsatta verksamhet sammanföll väl med frågorna för gemensam samverkan. Det överensstämmer till en del med Kulturmiljöfrämjandets ändamålsparagrafer, såsom att skapa resurser för en god förvaltning av kulturmiljöer med fast och lös egendom, att påverka beslutsfattare att ta ansvar, att främja allmänhetens tillgång till kulturmiljöer, att vara en brygga mellan det lokala engagemanget och kulturpolitiken på riksplanet samt att bidra till breddat allmänintresse.

Föreningen avser närmast att fortsätta arrangera workshops med vem-vad-hur-frågor och ser det som en process att bestämma fortsatt inriktning. Tanken är att ha ett brett anslag samtidigt som föreningen kan arbeta med specifika frågor, exempelvis hur planeringsprocessen ska se ut och hur förvaltning ska gå till. Det är önskvärt att träffa alla myndigheter som enligt kulturarvspropositionen ska ta hand om allt detta.